

BLUMENTÁL

Ročník XXIII

Číslo 7

Júl 2012

To naše Slovensko

To naše Slovensko krásne je. – Možno si niekto spomínate na tento text alebo máte doma kazetu s dielami hudobného súboru *Melódia* z horného Považia, kde jedna z krásnych, ľúbivých a naozaj aj melodických piesní sa začína práve týmito slovami. Ešte v období, keď som pastoračne pôsobil mimo Európy, ktosi mi priniesol túto kazetu. Neraž som si ju púšťal doma alebo v aute s nemalou dávkou nostalgie za vlasťou. Zvlášť na mňa pôsobili slová: *Miluj si svoju vlasť, ten slovenský kraj, ako poklad drahý v srdci si ho maj. Keď nás osud z domoviny zavolá, spomeň si vždy na mamičkiné slová: „Miluj si Slovensko, ten svoj rodný kraj, až budeš vo svete, stále spomínaj.“*

Rád by som sa v tejto súvislosti podelil o jednu zo skúseností po svojom návrate na Slovensko. Na mojom predchádzajúcom pôsobisku sme každý rok organizovali niekoľko letných táborov: jeden na fare (zvlášť to uvítali rodičia, ktorí nevedeli, kam umiestniť dieťa, keď má ešte prázdniny, ale oni už musia nastúpiť do práce), ďalší tábor pre menšie deti a ďalší pre mládežníkov. Rok po tom, čo som už bol na Slovensku, sme jeden z táborov pripravili u môjho lamačského predchodcu na fare v Šuranoch, a druhý v peknej oravskej dedine Babin. V tom prvom tábore okrem duchovného programu, hier, zábavy a šantenia pre deti sme si urobili výlet do Nitry na moje niekdajšie kaplánske pôsobisko v Nových Zámkoch a navštívili sme aj plávajúci vodný mlyn v Kolárove. Či to bola táto technická pamiatka, ktorá svedčí o vynaliezavosti ľudí (najmä v čase sucha, keď poklesla hladina riek), alebo mesto Nitra dýchajúce starobylou históriou tak úzko prepojenou s obdobím pôsobenia svätých Cyrila a Metoda, alebo aj dramatické časy, keď Nové Zámky vznikli ako proti turecká pevnosť, to všetko dokáže zaujať dospelých aj detí.

Bolo to v čase žatvy, keď sme prechádzali oblasťami s úrodnou, kvalitnou černozeťou. Polia dýchali strniskom po nedávno zožatom obilí. V pamäti mi utkvela roľa, posiatá krásnymi, veľkými melónmi, ktoré sa už nedajú tak ľahko dopestovať v mojom rodisku. Chcem tým naznačiť, že aj kraj, kde dominuje rovina, má svoje čaro. O dva týždne neskôr sme išli s mládežou na Oravu. Tento región som vždy vnímal ako najľahšie slovenskú časť celého Slovenska. Prekrásna príroda, dediny, ktoré mi pripomínajú časy, keď svoje maľby realizoval Martin Benka, ale aj ľudia, ktorí sa mi zdajú menej skazení než inde. Z tohto tábora na Orave som sa kvôli iným pastoračným povinnostiam vracal späť do farnosti o pár dní skôr. Nastupoval som do vlaku v Kraľovanoch, obci na sútoku Váhu a Oravy. Neďaleko tejto dediny sa nachádza vrch Šíp, na ktorom podľa starobylého podania stojí vysoký kríž už od čias solúnskych bratov.

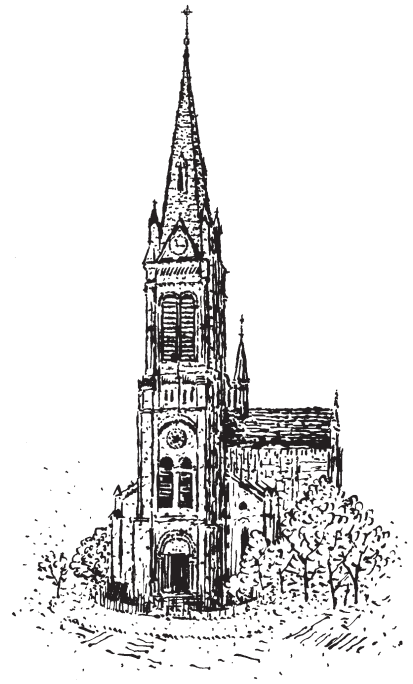
Keďže som šiel vlakom sám, mal som so sebou na čítanie aj jednu z knížok môjho obľúbeného autora – jezuitu Tomáša Špidlíka. Napriek tomu, že mám rád jeho diela a myšlienky, stihol som za niekoľko hodín prečítať len pár strán. Aj po rokoch mi to pripadá úsmevné, lebo som sa cítil ako dáky cudzinec, ktorý je na Slovensku prvýkrát. Jednoducho som nemohol odtrhnúť svoj pohľad od okna. Prírodné scenérie, zalesnené kopce, rieka Váh, polia, vodné nádrže, hrady alebo ich zrúcaniny, dediny a mestá, a všade v nich sa týčia veže kostolov, duchovných centier, kde sa po stáročia formovala duša nášho národa. Či to boli spomienky na rovinaté, ale o to úrodnejšie južné Slovensko, Orava alebo malebné Považie, to všetko mi hovorilo o tom, akým požehnaním je vlasť, v ktorej bývame. Aj v zámoří človek objavil mnoho krásneho, ale za tým bolo treba ísť stovky míľ. A tu človek na krásu natrafí všade.

Jedna z legiend hovorí o tom, že keď Pán Boh rozdeľoval svet jednotlivým národom, akosi sa na nás pozabudlo. A vtedy si vraj Pán Boh spomenul, že ešte kdesi v strede Európy je malý kúsok voľnej zeme, a ten nám daroval. Je to len legendárny príbeh, ale ten malý fliačik zeme na mape tohto sveta, akým je Slovensko, má svoje čaro.

V tomto letnom období sa mnohí ľudia vydávajú na cesty. Najmä mladým fanúšikom, keď túžia poznávať ďaleké krajiny. Cestovanie napomáha človeku získať rozhľad. Nikdy však nezabudnime, čo všetko krásne máme doma. Nedávno sme sa s blumentálcami vybrali na púť do Báu. Je to určite menej známe pútnické miesto ako Šaštín. Ale príbeh slziacej Panny Márie, ako aj úhľadnosť chrámu nás dokázali osloviť. Zaujímavé bolo konštatovanie viacerých farníkov, že hoci je táto lokalita tak blízko, ešte nikdy o nej nepočuli.

Ak som zámerne orientoval našu pozornosť na krásu našej vlasti, chcel by som poukázať ešte na jednu skutočnosť, najmä v tomto mesiaci, keď oslavujeme našich vierozvestov svätých Cyrila a Metoda, ale aj ich žiakov, sv. Gorazda a spoločníkov. Zaiste aj v čase, keď k nám prišli solúnski bratia, tieto končiny mali svoju krásu. No naši vierozvestovia tu natrafili ešte na čosi iné – na krásne duše. Kým v niektorých krajinách sa kresťanstvo dostalo k ľuďom zhora cez vplyv politických alebo kultúrnych elit (ba stali sa aj prípady, keď kresťanská viera bola vnútená nekresťanským spôsobom aj za pomoci násilí), u nás aj vďaka pristupu, aký zvolili svätí Cyril a Metod, predovšetkým sláveniu bohoslužieb v materinskej reči, ľud sám sa identifikoval s hodnotami evanjelia. Tie pochvalné svedectvá na adresu sv. Gorazda a jeho spoločníkov však hovoria nielen o účinnom pôsobení rozsievateľov Slova, ale aj o tom,

(Dokončenie na s. 8)

Svätý Gorazd

*Tento je vašej krajiny slobodný muž,
učení dobre v latinských knihách,
pravoverný. To buď vôľa Božia
i vaša láska, ako aj moja (ŽM XVII).*

*Zrniečka zlaté v prachu hľadáme,
korene, z ktorých vyrastala
nádej a hrdosť naša, zázrak života,
z ktorých sa otvárajú plody lúčom slnečným
ako sa otvára kvet prameňu,
studničke, z ktorej rod miagzu naberá,
čo udržuje v chode dejiny
a vypaľuje zlaté stigmy v duši národa.*

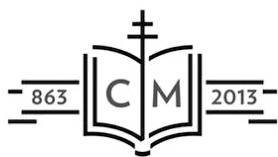
*Nemožno orloj času zastaviť,
ni tlkot srdca rodu celkom ochromiť,
kým žije duša národa.
I keď sa v zlých časoch v mračnách olovených
tratia jeho obrysy,
po čase melódia jeho znovu splna zazneje
a vzbĺknu vyhasínajúce nádeje.*

*Nezničiteľné sú základy,
čo postavili naši vierozvestovia
sv. Cyril a Metod, hviezdy žiariace.
V ich dychu vlasť naša kvitla ako oáza,
písmom a knihami preslávená,
bez ktorých sú nahé všetky národy.*

*Keď požehnaný čas sa naplnil
a sv. Metod, prvý náš metropolita,
k Otcovi sa mal navrátiť, z ktorého všetko
pochádza,
uvažujúc o vhodnom nástupcovi svojom,
na Gorazda, oddaného učeníka svojho
ukázal,
rodáka z Velkej Moravy.*

(Dokončenie na s. 7)

ROK SVÄTÝCH CYRILA A METODA

1150. VÝROČIE PRÍCHODU
SVÄTÝCH CYRILA A METODA

Možno aj vám tak, ako jednému čitateľovi Blumentálu napadne otázka:

- Nie je azda zbytočné toľko hovoriť o solúnskych bratoch?

A ja sa ho pýtam:

- Nehovoríme málo o solúnskych bratoch? Vieme o nich všetci všetko?

Veľmi často sa sťažujeme na to, aký sme malý a bezvýznamný národ. Sme zakomplexovaní a frustrovaní z toho, že sme do roku 1939 nemali svoj vlastný štát. Potom sme ho mali na krátkych šesť rokov, a potom až od roku 1993 opäť nie!!!. Dokonca toto vzdychanie sa prenáša aj do sfér veriacich ľudí, lebo, ako hovoria: u našich susedov v Rakúsku, Maďarsku či v Čechách má jeden z predstaviteľov Katolíckej cirkvi honosný titul primas, a u nás takého nemáme. Dokonca sme prvú samostatnú cirkevnú provinciu mali zriadenú vďaka Božiemu služobníkovi Pavlovi VI. až v decembri 1977. A tak sa spolu s vami všetkými pýtam: odkiaľ pramenia takéto otázky, takéto „lamentácie“, pocity akéhosi komplexu?

Nie je to azda práve v tom, že toho o solúnskych bratoch vieme veľmi málo?

Že sme stále akosi deformovaní v pohľade na nich a na naše dejiny tak národné, ako aj cirkevné je viac ako zjavné. Spomeňme si my starší, ako sme po roku 1948 v školách spoznávali (a ako naše deti dodnes spoznávajú - pozn. red.) najstaršiu históriu našej vlasti. Z dejín sme sa niečo učili o Samovej ríši, akosi rýchlo sme prebehli obdobie Veľkej Moravy, a šup, už sme preberali dejiny Frankov, Anglicka, Ruska, Osmanskej ríše, Uhorska a neskôr Rakúsko-Uhorska, dejiny Ameriky a Afriky... Pritom význam carihradskej misie bol (a je) oklieštený iba na akúsi kultúrnu misiu Cyrila a Metoda. V roku 1985 na Velehrade sme síce kdesi nabrali odvahu vypísať vtedajšieho ministra kultúry Českej socialistickej republiky a spoločne s Moravanmi a Čechmi skandovať a trvať na tom, že solúnskym bratom patrí titul „svätí“, pričom však on vôbec nebral do úvahy ani právne konštituovanie štátu, a naozaj v neposlednom rade ani vierozvestov. Napriek tomu, že prišli do štátu (a už vôbec ma netrápi, či to bolo kráľovstvo alebo kniežatstvo), ktorý tu jestvoval a udržiaval hospodárske, politické a diplomatické styky na vtedajšej úrovni, k ľudu, ktorý bol evanjelizovaný na základe istých politických kontaktov, ale bez väčšieho vplyvu na jeho život, k ľudu, ktorý mal svoj reč a ňou verbálne, no ešte nie písomne komunikoval, a vôbec nerozumel franským misionárom. Práve preto sa knieža Rastislav (Pravoslávnu cirkvou vyhlásený za svätého, ktorému bude v Bratislave zasvätený chrám tejto cirkvi) obrátil na byzantského cisára

Už v tomto mesiaci (5. júla) naši otcovia biskupi otvoria jedinečný Rok svätých Cyrila a Metoda - kde inde ako v starobylej Nitre, doteraz jedine bezpečne známom mieste pobytu solúnskych bratov.

s prosbou, aby bol taký ústretový a poslal na jeho územie misionárov, čo by v reči zrozumiteľnej ľudu ohlasovali Božie slovo.

Buďme hrdí na naše korene

Ak dobre vieme, čo je Božie slovo, uvedomujeme si, že sú v ňom princípy lásky, odpustenia, obety a odvahy. A to je veľmi dôležité! Solúnski bratia prinášajú zmenu podstaty dovtedajšieho života. Prinášajú podstatnú zmenu štruktúry života našich predkov. Ich misia nie je nejakou intrigánskou činnosťou, ako nám to chcel nahovoriť spisovateľ, ktorého meno radšej ani nespomeniem, lebo je hanbou ak niekto tak sprzní vlastné dejiny ako on svojím pseudodielom, po ktorom s veľkou radosťou siahla vtedajšia Československá televízia, a na hanbu všetkým ho uvádzala ešte aj Slovenská televízia už v našej samostatnej ére!

Nikto neberie spisovateľom či dramatikom ani scenáristom právo na slobodnú tvorbu, ale ak zámerom je dehonestácia, jednoznačne prezentovaný zámer poškodzovania dobrého mena iných, či už jednotlivcov alebo spoločenstva, potom naozaj takto formované, lepšie povedané deformované svedomie je aj dnes príčinou toho, že sa cítíme akýsi maličkí a bezradní, ubíť a stále plačúci nad minulosťou, nevedomujúci si, že potrebujeme budovať prítomnosť pre budúcnosť. Preto je dobré, že slávime Rok svätých Cyrila a Metoda, ktorý vôbec nebude iba v konaní pobožností a svätých omši na ich počesť či v putovaní na významné miesta. Buď to rok, samozrejme ak prijmeme jeho výzvu, v ktorom si uvedomíme, kde sú základy právnosti štátu, aj toho nášho. Lebo

náš právny poriadok, aj keď je v ústave preambula a spomienka na svätých bratov, nie je v zhode s misou solúnskych bratov.

Buďme hrdí na korene nášho jazyka

Rok svätých Cyrila a Metoda bude rokom, v ktorom si máme uvedomiť hrdosť na skutočnosť existencie nášho jazyka, lebo prvými kodifikátormi jeho spisovnosti boli práve Konštantín-Filozof - svätý Cyril a jeho brat polyhistor svojich čias sv. Metod, zostavovateľ Nomokánonu, teda zákonodarnej knihy štátu. Buď to rok kultúry, lebo ona je nerozlučne spätá s byzantskou misiou a cielene je ňou rozvíjaná. Buď to samozrejme aj rok prehlbovania sa vo viere, ktorú ohlasovali, rok, ktorý sa prelína s Rokom viery. S celou Cirkvou ho začneme sláviť 11. októbra, ako pripomenutie Druhého vatikánskeho koncilu, ktorý aj napriek tomu, že nikdy nespomína solúnskych bratov, vyzdvihol myšlienku, ktorú oni propagovali v boji proti trojazyčnikom, teda, že Boha možno chváliť v každom jazyku, a umožnil tak slávenie Eucharistie v národných jazykoch. Koncil nás tak posunul k tomu jedinečnému času, keď dávny predchodca už spomínaného Pavla VI., Hadrián II. v Bazilike Santa Maria Maggiore schválil sloviensku liturgiu. A ak dobre čítame, potom si uvedomujem, že sme boli v povedomí tých, čo mali a majú zodpovednosť za Cirkev, ale aj za svet. A nebol to len Hadrián II., ktorý vedel oceniť apoštolské dielo solúnskych bratov. Aj Ján VIII. a jeho bula *Industriae tuae*, ktorou právne konštituuje cirkevné pomery na území kniežata Svätopluka, ktorý sa medzičasom stal vládcom Veľkej Moravy.

Buďme hrdí na priazeň pápežov

A ďalej kráčam v duchu v ústrety dejinám a zastavujem sa pri bl. Piovi IX. On prikázal ostrihomskému arcibiskupovi, primasovi Uhorska, povoliť zriadenie inštitúcie - Spolku sv. Vojtecha -, ktorá bude pracovať na národnom poli upevňovania národa, slovenského národa, vo viere. Potom vidím Leva XIII., veľkého pápeža sociálnej náuky Cirkvi, ružencového pápeža, ktorý vydáva slávnú, no žiaľ nepoznanú encykliku, *Grande munus*, ktorou vyzdvihuje kult našich vierozvestov na celosvetovú „úroveň“. Nemôžem nevidieť bl. Jána XXIII., Pavla VI. a hlavne bl. Jána Pavla II. Nemôžem nevidieť tú priazeň, v ktorej je uznanie Cirkvi malému no hrdému a vytrvalému národu medzi Tatrami, Dunajom a Váhom za nezlomnosť vo viere aj v časoch najväčšieho prenasledovania Cirkvi, v časoch poroby a neslobody. Toho pápeža, ktorý solúnskych bratov postavil k sv. Benediktovi a trom ženám (sv. Kataríne Sienskej, sv. Brigite a sv. Terézii Benedikty z Kríža - Edity Steinovej) a dal aj solúnskych bratov za patrónov starého kontinentu - Európy. Toho pápeža, ktorý napísal nielen Cirkvi, ale aj svetu encykliku *Slavorum apostoli*.

Zachovajme si dedičstvo otcov

A dostávam sa niekde k úvahám nitrianskeho diecézneho biskupa prof. Mons. Viliama Judáka, dnes azda jedného z najlepších znalcov misie solúnskych bratov, žiaka málo doceneného prof. Antona Bagina, od smrti ktorého práve v tomto roku uplynie 20 rokov.

V jeho myšlienkach rezonuje to, čím by sme sa mali zaoberať a čo je naozaj vhodné na zamyslenie: Svätý Cyril a svätý Metod: *Obeta pri šírení dobra. Svätí Cyril a Metod a Slováci. Dedičstvo otcov. Scripta manent! Veľký dar slovanského pápeža. Európa a jej dedičstvo. Sv. Gorazd a jeho spoločníci.*

Božie miesta. Návrat ku koreňom. Každý národ je povolany. Nositelia kultúry. Úcta k liturgii. Pokračovať v misii. Prínos mníšstva pre kresťanskú kultúru. Národní svätí. Naša budúcnosť. Nitriansky chválospev. Patriotizmus. Putujeme k našim Otcom. Radosť z nachádzania. Putovanie relikvií sv. Konštantína Cyrila po Slovensku. Revolúcia ducha. Slovenská cirkevná provincia. Tri vrchy. Útrpenie pri šírení dobra. Viera, ale aká? Vzdelanie, Zlaté slovo, Svätopluk a Metod, Závet sv. Cyrila, Víťazstvo nad trojazyčníkmi. Mnohé z týchto úvah budú znieť aj prostredníctvom éteru nášho verejnoprávneho média RTVS – Slovenský rozhlas. Budú

znieť pravidelne týždenne a aj keď čas vysielania je azda skorý (cca 5.17 h), predsa stoja za vypočutie. No tieto jeho príspevky budú silno rezonovať aj v Našej farskej univerzite. A na záver tohto prvého príspevku modlitba z *Rímskeho misála*, ktorá by sa mala stať našim každodenným sprievodcom:

Všemohúci a večný Bože, ty si našim predkom poslal svätého Cyrila a Metoda, aby ich priviedli k pravej viere; prosíme ťa, pomáhaj nám, aby sme si verne zachovali dedičstvo otcov, statočne vyznávali svoju vieru a podľa nej aj žili. Skrze Krista, nášho Pána
Daniel Dian

PANNA MÁRIA UČITEĽKA SPOLOČENSTVA

Časy, v ktorých žijeme, vedú ľudí k čoraz väčšej osobnej izolácii. Každý si je normou sám sebe. Neraz sa zamykáme pred druhými a aj inými spôsobmi pestujeme individualizmus, akúsi túžbu nemať s nikým nič. Sviatok, ktorým si pripomínáme návštevu Panny Márie u svätej Alžbety, nás aspoň na chvíľu stavia do pozície spoločenských tvorov, vracia sa k prirodzenosti človeka, ktorú doňho vtláčil Stvoriteľ.

Staré rozprávania hovoria o otcovi, ktorému mal veľké problémy so synom. Chlapec vyrastal a problémy s ním. Ani mu nezapadlo zísť za otcom pre nejakú radu, mienku, či názor. Aj škola sa mu stávala zo dňa na deň väčšou príťažou. Najradšej sa zabával a leňošil. Otec sa vybral k starému rabinovi, aby mu nejakú pomohol. Rabin počúval otcove lamentácie nad synom a potom poslal otca von z izby. Po chvíli rabin vstal, obišiel chlapca a pozorne sa naňho zahľad. Podišiel celkom blízko k nemu, jeho hlavu položil na svoju hrud' a objal ho. O chvíľu vyvedol chlapca von a poslal ho s otcom domov.

Možno tento príbeh neznie celkom pozitívne a v súčasnosti by sa azda mohlo aj stať, že by rabin obvinil z nejakej sexuálnej deviácie. Akokoľvek, po mnohých rokoch sa z tohto chlapca stal veľmi uznávaný rabin. Pri rozličných príležitostiach hovorieval o tom, že tie chvíle objatia s preňho stali najväčšou motiváciou.

Aj pri stretnutí dvoch svätých žien môžeme vnímať obrovskú motiváciu pre náš spoločenský život. Akoby aj z tohto stretnutia vyžarovalo objatie Božej Matky smerom k človeku. Boh sa postaral, aby sa Panna Mária hneď od začiatku mala s kým podeliť o veľkú radosť. Komu to mala povedať? Svojej matke, alebo azda Jozefovi? Možno o tom premýšľala, ale Boží Duch ju predchádzal: keď vstúpila do do-

mu Alžbety a tá hneď spoznala, kto k nej prichádza. Slová Alžbety letia po tomto radosnom stretnutí. Naozaj, nazvať ženu požehnanou možno iba v Duchu Svätom. A práve v Alžbetiných slovách po prvýkrát odznelo označenie Panny Márie – *Matka môjho Pána*. Alžbetino zvolanie, ktoré vyhlasuje Matku môjho Pána za požehnanú a blahoslavenú je predzvesťou toho, čo sa bude diať v Cirkvi počas jej celých dejín. *Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia* (Lk 1, 48). Tak prorokuje Panna Mária v chválospeve Magnifikat. Tento verš je svedectvom o najstaršej mariánskej účte kresťanov. Počas archeologických vykopávok v Nazarete dešifrovali dva

nápisy v židovsko-kresťanskom chráme. Prvý nápis hovorí *Raduj sa Mária* a druhý hovorí o pútničke, ktorá padá na kolena na *svätom mieste Márie*. Stretnúť sa s Pannou Máriou znamená stretnúť sa s Matkou.

Spomína istý pán: „Pri jednej osobnej púti na Mariánsku horu sme stretli mladú rodinu. Rodičia so štyrmi deťmi sa uberali po ceste. Deti mali v rukách kyticčky kvetov. Jeden z nás sa opýtal detí, komu nesú tie kvety. Jedno cez druhé kričalo, že kvety sú pre Pannu Máriu. Vtedy ten pán poznamenal, že ak tento národ bude mať také deti, čo nosia kvety Panne Márii, tak sa v Európe nestrati.“

Neraz hľadáme rôzne spôsoby, ako si uchovať svoju identitu. Vedieť však vyjsť zo svojho individualizmu, upevňovať aj prostredníctvom mariánskej účty jednotu rodiny, je zvlášť dnes veľmi dôležité. Panna Mária nás pri stretnutí s Alžbetou učí, ako neostať vo svojom individualizme, a svätá Alžbeta nás zasa vedie k pravej účte k Panne Márii.

Nebeská Matka nás môže zachrániť z každej izolácie, z každého individualizmu. Ak sa dokážeme s ňou stretať pri modlitbe posvätného ruženca, pri litániách, alebo iných pobožnostiach, potom ju môžeme aj my svojím životom oslavovať a zároveň vytvárať spoločenstvo lásky s blízkymi.
Spracoval Marián Bér

PODĽA OVOCIA ICH POZNÁME

V tomto dovolenkovom mesiaci júli sa pri liturgických sláveniach stretávame s viacerými sympatickými svätými. Najdôležitejšou je zrejme slávnosť našich vierozvestov, svätých Cyrila a Metoda. Na záver tohto mesiaca nám liturgia predstavuje ďalšiu svätú dvojicu, tentokrát nie bratskú, ale manželskú – sv. Joachima a sv. Annu, rodičov Panny Márie.

Meno Joachim znamená Príprava na Pána. Meno Anna znamená milosť, láska, modlitba. Presné správy o rodičoch Panny Márie nemáme, ale zato sa teší veľkej účte medzi veriacimi kresťanmi, nielen na Slovensku, ale po celom svete.

Životný príbeh týchto mimoriadnych

manželov a rodičov je zároveň plný svetla aj bolesti. Paradoxne, o takých dôležitých postavách v dejinách spásy nemáme ani jednu zmienku vo Svätom písme. Pomerne bohaté správy nám však o nich podáva Protoevanjelium sv. Jakuba. Tento spis patrí medzi tzv. apokryfy, knihy kto-

ré boli napísané v prvých storočiach dejín Cirkvi, ale nepatria do zbierky biblických kníh, ktoré Cirkev rozoznala ako inšpirované Božím Duchom. To, čo sa v nich nachádza, nepatrí do pokladu kresťanskej viery, ale môže to obohatiť a rozšíriť náš pohľad na udalosti dejín spásy.

Dieťa – najväčšie Božie požehnanie

Podľa týchto starobylých správ Anna s Joachimom boli manželia v pokročilom veku, ktorým Boh nepožehnal deti. Anna

pochádzala z Júdovho kmeňa, bola dcérou jedného z betlehenských starších, Mathana, ktorý odvodzoval svoj pôvod z Dávidovho rodu. Joachim bol Galilejčan, veľmi bohatý a vážený muž. Zo svojho hojného majetku zvykol rozdeľovať jednu časť pre chudobných, a ďalšiu dával pre potreby chrámu. Mal dobré meno medzi ľuďmi, ale zároveň sa stretával aj s opovrhovaním. Dôvodom bola práve ich najväčšia bolesť – nemali deti. Joachim a Annu to veľmi trápilo. Tak sa utrápený Joachim utiahol na púšť, kde plačom, pôstom a modlitbou bojoval o Božie zľutovanie a požehnanie. A Boh zasiahol. Poslal svojho anjela najprv k Joachimovi, potom k Anne, aby im oznámil, že neplodné lono Anny bude obdarované mimoriadnym požehnaním. Ako sa to v Biblii často stáva, Boh posielal najväčšie požehnanie tam, kde ľudské možnosti sú naozaj v koncoch. Viaceré kľúčové postavy dejín spásy sa narodili manželom dlhodobo neplodným. Aj Panna Mária prichádza na svet v takejto situácii. Boh dokazuje, že jeho láska vie prekvapiť. Vo vnútri manželského vzťahu, ktorému málokto dával ešte nejakú budúcnosť a nejaký význam, sa uskutoční jedno z veľkých tajomstiev našej viery – nepoškvrnené počatie Panny Márie. Ako učí Cirkev: *preblossavená Panna Mária bola v prvej chvíli svojho počatia osobitnou milosťou a výsadou všemohúceho Boha, vzhľadom na zásluhu Ježiša Krista, Spasiteľa ľudského pokolenia, uchránená, nedotknutá od akejkoľvek škvrny dedičného hriechu* (Katechizmus Kato-

lickej cirkvi, 491). Možno nám hneď nie je jasný celý význam tohto tajomstva, ale isto tušíme, že ide o niečo sväté, a čisté. Boh si v Márii vypestoval krásny, nepoškvrnený, čistý kvet, ktorý však svedčí aj o kvalite pôdy, do ktorej bol tento kvet zasadený, a ňou bola práve manželská láska Joachim a Anny.

Ako ďalej pokračujú správy Protoevanjelia, naši svätí manželia dodržali sľub, ktorý a z vďačnosti privádzajú iba trojročnú Máriu do chrámu, kde ju zasväcujú Pánovi. Po niekoľkých rokoch pokojnej staroby zomierajú, aj keď ďalšie správy hovoria o neskoršej smrti sv. Anny, už v prítomnosti svojho vnuka, Ježiša.

Šírenie úcty k rodičom Panny Márie

Úcta k svätým rodičom Panny Márie sa rozšírila najprv na východe, a to už v 6. storočí. Spomínalo sa na nich predovšetkým v súvislosti s mariánskymi sviatkami ako Narodenie Panny Márie a jej Nepoškvrnené Počatie. Boli to slávnostné príležitosti, pri ktorých sa modlitbami, liturgickými hymnami a prihovormi vyjadrovala úcta k rodičom Márie, alebo – ako by sa dnes modernejšie dalo povedať – oslavovalo sa tu rodičovské poslanie, ktoré prinieslo také požehnané ovocie. Na západe sa táto úcta rozšírila až v rokoch 900 – 1000 po Kristovi. Dlhý čas však mala úcta k nim jeden veľký nedostatok – týchto dvoch verných svätých manželov takpovediac rozlúčila. Sviatok sv. Anny sa slávil na zápa-

de tradične 26. júla (na východe 25. júla). Joachim si Cirkev od roku 1584 v liturgii pripomínala najprv 20. marca, neskôr v nedeľu v rámci oktávy sviatku Nanebovstúpenia Panny Márie. V roku 1913 bol stanovený deň 16. augusta. Až v novom liturgickom kalendári po II. vatikánskom koncile sa títo dvaja manželia opäť stretli – a slávime ich tak, ako sa naozaj patrí na svätých manželov – bok po boku, 26. júla.

Posolstvo tohto sviatku

Svätí manželia Joachim a Anna nám pripomínajú ideál Bohom požehnaného manželstva. Tento ideál je dnes často zabudnutý alebo odsúvaný bokom prekrývaný inými formami spoluzitia, alebo sa považuje za niečo veľmi utopické. Svätí manželia Joachim a Anna sú živým zobrazením významu toho úryvku z Božieho slova, ktorý nachádzame na prvých stránkach Biblie, ale nanovo potvrdený vychádza aj z Ježišových úst: *Boh na počiatku stvoril človeka ako muža a ženu. Preto muž opustí svojho otca a matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja jedným telom*. Nieкто možno povie: Známa vec. Iný zasa: Zastarané. Ďalší: Utopia. Životný príbeh Joachim a Anny hovorí: Reálna životná cesta, ktorá s Božím požehnaním vedie k šťastiu. Keď sa v našich rodinách objavia krízy najrozličnejšieho druhu – krízy vzťahov, výchovy, finančné, zdravotné... – 26. júla si pripomeňme, koho príklad a orodovanie nám môže byť vzácnu pomocou...

Jozef Pajerský, kaplán

ABY SME LEPŠIE POCHOPILI...

Pred časom ma v kázni pri svätej omši zaujali myšlienky o postojoch tela, o symboloch a menej známych vysvetleniach niektorých častí svätej omše – napríklad, prečo kňaz láme Hostiu a prečo jej malú čiastočku vpusť do kalicha s premeneným vínom, teda s Pánovou krvou. Nikdy som sa nad týmito skutočnosťami nezamýšľala, a tak predpokladám že mnohé z myšlienok, ktoré v kázni zazneli z úst pána kaplána Janka Sitára, zaujmú aj čitateľov Blumentálu a ešte viac nám priblížia skutočnosti, ktorým by sme mali rozumieť, aby sme lepšie pochopili tajomstvo, ktorého svedkami a účastníkmi sme pri každej svätej omši. Preto som požiadala pána kaplána, aby tú kázeň publikoval v našom farskom časopise. XD

Postoje tela pri svätej omši a modlitbe

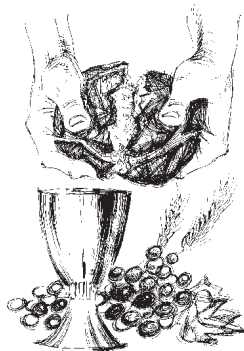
Veriaci predkladajú svoj život Bohu nielen slovami, ale aj rečou tela: padajú pred ním na kolena; spínajú ruky k modlitbe; stojac počúvajú jeho slová, sediac rozjímajú.

– **Stojac** vyjadrujeme Bohu svoju úctu (vstávame zo stoličky, keď prichádza niekto vyššie postavený) a zároveň aj pozornosť a pohotovosť – som pripravený ihneď sa vydať na cestu.

– **Sediac** kresťan načúva Bohu vo svojom vnútri, vo svojom srdci sa dotýka jeho slova a premýšľa o ňom (ako Martina sestra Mária, ktorá počúvala pri Ježišových nohách).

– **Kľáca** sa človek kori pred Božou veľkosťou. Uznáva, že je celkom odkázaný na Božiu milosť.

– **Zopätými rukami** sa vymaňujeme z rozptýlenosti a zameriavame sa na Boha. Zopnuté ruky sú jedným z najstarších gest vyjadrujúcich prosbu.¹

Čo naznačujú menej známe časti svätej omše

Počas spevu *Baránok Boží* si môžeme všimnúť, ako kňaz láme veľkú Hostiu a potom malú čiastočku z nej vpusť do kalicha. Prečo to robí?

• Lámanie chleba

Lámanie chleba naznačuje, že všetci

sme jedno telo v Kristovi: *Keďže je len jeden chlieb, my všetci sme jedno telo* (1 Kor 10, 17). A prvokresťanský spis pripomína: *Ako bol tento chlieb rozptýlený po vrškoch a po zozbieraní sa stal jedno, tak sa zozbiera tvoja Cirkev od končín zeme do tvojho kráľovstva* (Didaché 9, 4). Lámanie chleba teda nemá len praktický význam (aby sa zmesť do úst), ale má aj symbolický význam: **Kristus spolu s Cirkvou tvorí jedno tajomné telo. Keď sa Eucharistický chlieb rozdelí pre kňaza a ostatných ľudí, tak sa znova spojí v Božom kráľovstve.**

Lámanie chleba pochádza od samého Krista a hovoria o ňom všetky štyri správy o ustanovení Eucharistie. V prvej Cirkvi sa dokonca pod *lámaním chleba* rozumela celá svätá omša. Bolo to vlastne prvé meno svätej omše.²

• Zmiešanie eucharistických podob

Kňaz rozlomí hostiu a kúsok vpusť do kalicha, pričom sa modlí potichu.

Symbolický³ dôvod: Po slovách premenenia sa chlieb a víno stali v oddelených podobách Kristovým telom a krvou, čo naznačovalo jeho **utrpenie a smrť**. Pred svätým prijímaním sa tieto premenené podoby chleba a vína javia ako víťazný a **vzkriesený Pán**. (Pri smrti na kríži sa telo a krv oddelili – oddelenie tela a krvi je symbolom smrti. Živý človek má telo a krv vždy spolu – spojenie tela a krvi je symbolom života).

Zmiešanie je preto symbolom Zmŕtvychvstaleho, ktorý sľubuje tým, čo prijímajú jeho telo a krv, účasť na jeho vzkriesení. Tento symbol vyjadrujú aj slová modlitby kňaza počas tohto obradu: *Telo a krv nášho Pána Ježiša Krista spojené v tomto kalichu, nech nám, prijímajúcim, osožia pre večný život.*⁴

A tak, kto prijíma Krista pod jednou podobou, prijíma celého vzkrieseného Pána.
Ján Sitár, kaplán

¹ Por. Youcat, Karmelitánske nakladateľstvo, Bratislava 2011, čl. 486.

² Por. MALÝ V., Slávenie svätej omše, KSCM, Bratislava 1996, s. 155.

³ ide o symbolické vysvetlenie. Reálne totiž slávime vzkrieseného Krista už od prvej chvíle Premenenia. Počas jednotlivých úkonov svätej omše si však symbolicky môžeme pripomenúť jeho smrť – premenenie a jeho zmŕtvychvstanie – zmiešanie podôb.

⁴ Por. MALÝ V., Slávenie svätej omše, KSCM, Bratislava 1996, s. 161.

POSTREHY Z ÍRSKA

V írskom Dublinu sa v dňoch 10. – 17. júna konal Eucharistický kongres. Jeho motto bolo: *Eucharistia, spoločenstvo s Kristom a s bratmi.* Cieľom toho tohtoročného (koná sa každé tri roky vždy v inej krajine) bolo upevniť vedomie, že Eucharistia má centrálnu úlohu v živote a misii Katolíckej cirkvi, napomôcť veriacim v intenzívnejšom prežívaní liturgie a upriamiť pozornosť na sociálnu rovinu Eucharistie.

Program v jednotlivých dňoch prebiehal v národných aj medzinárodných skupinkách. Zo Slovenska bolo na kongrese asi päťdesiat účastníkov. V Írsku pracuje mnoho Slovákov, mužov a žien, a tak pri príležitosti kongresu dostala tamojšia komunita Slovákov vzácny dar: sochy svätých Cyrila a Metoda. Pretože som dávno túžil navštíviť miesta spojené s pozhnaným pôsobením svätého Patrika – apoštola Írska – rozhodol som sa aj ja ísť do Dublinu na Eucharistický kongres.

Zo života svätého Patrika

Z rozličných prameňov vieme, že sv. Patrik pochádzal zo súčasného južného Škótska. Toto bolo pod vplyvom veľkej Rímskej ríše, ktorá už prijala kresťanstvo. Patrikov otec bol diakon a starý otec bol kňaz. Patrikova mama bola z blízkeho príbuzenstva sv. Martina z Tours. Hoci mal Patrik okolo seba kresťanské vzory, ako neskôr napísal, on sám bol vo viere vlažný. Jeho bezstarostný život sa však jedného dňa radikálne zmenil. Mal len 14 – 15 rokov keď jeho dedinu prepadli írski piráti. Spolu s mnohými ďalšími ho zobrali do Írska, kde ho predali za otroka. Jeho prácou bolo pásť dobytkov a ovce v odľahlej časti krajiny. Tu úplne opustený v nehostinnej samote vrátil sa k viere v Ježiša Krista. Patrik sa naučil modliť. Podľa jeho slov modlil sa aj stokrát cez deň, a keď nemohol spať, tak aj v noci. Po šiestich rokoch sa mu prihovril Pán Ježiš a povedal mu nech sa ďalej modlí a postí, že zanedlho pôjde domov. Po krátkom čase sa mu Pán opäť prihovril a povedal mu aby utiekol na druhú stranu ostrova, kde ho na brehu čaká loď, čo ho odvezie domov. Bola to však cesta dlhá asi 300 km, počas nej ho

nesmel nikto vidieť a chytiť, pretože otrokovi na úteku náležala smrť.

Patrik prišiel na určené miesto a veľmi sa potešil, lebo sľúbená loď bola na brehu mora prichystaná odplávať. Keď Patrik námorníkom rozpovedal svoj príbeh a poprosil ich, aby ho vzali do Británie, nechceli tak urobiť. Nepodľahol panike, ale išiel sa modliť k Pánovi. Vtedy k nemu prišiel jeden z námorníkov a povedal mu, aby rýchlo nasadol na loď. Doma Patrika vítali s veľkou radosťou, akoby vstal z mŕtvych, pretože z Írska sa nijaký otrok nevrátil živý. Pokojné časy doma ale netrvali dlho. Patrikovi sa viackrát prisnili mladíci, ktorí ho volali naspäť do Írska. Patrik to rozpoznal ako Božie volanie, na svoju úlohu sa však chystal ešte mnoho rokov modlitbou a štúdiom v Európe. Po dlhšom čase sa potom už ako biskup vrátil ta, odkiaľ ako otrok utekal.

Z otroka biskup

Patrik ohlasoval evanjelium jednoduchým zrozumiteľným štýlom v reči ľudu, ktorú poznal. Známe je jeho vysvetlenie Najsvätejšej Trojice, keď na príklade d'atelinového trojlístka vysvetlil toto tajomstvo. Bože Slovo sa nešírilo bez prekážok. Patrik narážal na tvrdý odpor druidov – pohanských kňazov – šamanov. Mnohokrát mu hrozila smrť a časté boli duchovné zápas s pohanstvom.

Navštívil som západnú časť Írska nazývanú Connemara, kde v 19. storočí zomreli státisíce Írov počas povstného zemiačkového hladomoru. Na sever odtiaľ sa nachádza Croagh Patrick. Je to miesto, kde sa svätý Patrik na vrchu modlil a postil štyridsať dní. Tu vyprosil mnohé milosti. Z Írska zmizli všetky hady, na sedem

rokov bolo Írsko zbavené démonov, Boh mu prisľúbil, že v Írsku sa zachová katolícka viera a že pri poslednom súde bude Patrik sudcom a príhovorcom za Írov.

Po stopách svätého Patrika

V Dubline neďaleko katedrály sv. Patrika je park so studňou, pri ktorej svätý Patrik pokrstil mnoho Írov. Na sever od hlavného mesta je Newgrange, kde boli objavené megalitické hrobky z kamennej doby staršie ako pyramídy v Egypte. Neďaleko sa nachádza Hill of Tara, kde v časoch sv. Patrika žil najvyšší kráľ Írov. Tu pôsobili aj už spomínaní druidi. Bolo zvykom, že na jar sa všetky ohne v Írsku museli zhasnúť a zapalovali sa až od nového ohňa, ktorý rozrábal najvyšší druidský kňaz. V tú noc, keď bola všade tma, sa ukázal iný oheň. To svätý Patrik na neďalekom vrchu slávil veľkonočnú vigíliu s obradom svetla. Druidi zúrili, že zapaluje nedovolený oheň. Vyzývali svoje božstvá a démonov. Smerom k Patrikovi išla temnota a štipľavý dym. On sa však modlil a mrak sa obrátil iným smerom. Kristovo svetlo sa už rozhorelo a oheň jeho lásky blácal v srdciach čoraz väčšieho počtu Írov. Mnoho synov a dcér z kniežacích rodín sa rozhodlo prijať krst a nasledovali svätého Patrika. Viacerí sa stali mníchmi, kňazmi, biskupmi či rehoľnými sestrami. So svätým Patrikom a s Ježišovým evanjeliom prišla do Írska aj vzdelanosť podobne, ako k nám Slovákom spolu s misiou svätých Cyrila a Metoda o niekoľko storočí neskôr. Svätý Patrik prešiel z tohto sveta k Pánovi 17. marca v roku 461.

Zdenko Tkáčik

(Pokračovanie v augustovom Blumentáli)

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Súčasná spoločnosť má množstvo problémov. Azda medzi najväčšie patrí neschopnosť počúvať. Vidíme to v každej oblasti nášho života. Deti nepočúvajú rodičov, manželia seba navzájom, politik politikov... A práve táto skutočnosť robí nepredstaviteľné škody.

Evanjeliu siedmej Veľkonočnej nedele, keď sme si pripomínali 46. svetový deň spoločenských komunikačných prostriedkov a keď si Cirkev zvlášť uvedomuje silu médií a modlí sa za také, ktoré budú vedieť hlásať a do spoločnosti vnášať po-

koj, pravdu a lásku, odmietaj šírenie nenávisť, vzbudzovania vášni, čo sa deje najmä prostredníctvom bulvárů, sme v evanjeliu mali možnosť počuť veľmi vážnu prosbu Ježiša nasmerovanú Otcovi za nás: Posväť ich pravdou; tvoje slovo je pravdou.

V tom čase jasne zaznievala výzva Benedikta XVI: Neprisposobovať sa sile médií, ktoré často utláčajú človeka.

Ak však chceme poznať pravdu a nechať sa posvätiť pravdou, musíme o nej niečo vedieť, a to znamená počúvať niekoho a počuť niečo. Schopnosť počúvať však nie je samozrejmosťou. Neviem koľko ráz sám Ježiš upozorňuje na skutočnosť neochoty počúvať Boha. Často za-

končil slovom: Kto má uši na počúvanie, nech počúva. Prečo by tieto slová hovoril, keby nebol presvedčený o tom, že je síce veľa ľudí, ktorí prišli za ním, ale nie preto, aby počúvali zvesť o Bohu, jeho láske a pravde, ale preto aby videli zázraky? Vidiac človeka hľadajúceho senzácie, chce ho prebudiť z tejto túžby a on sám túži po tom, aby človek začal hľadať nepomínajúce hodnoty, hodnoty večného života. Akceptovanie Boha v živote ako toho, kto dáva život v hojnosti cez prijatie jeho zákona lásky a cez realizáciu tohto zákona. Ježiša radi počúvali, pokiaľ svoju reč zakončil alebo „prešpikoval“ zázrakom. Ak začal hovoriť o ceste vedúcej k večnosti, mnohí hovorili tvrdá je to reč, ktože by ju počúval a odišli. Odišli tak ako aj tí dnešní, ktorí tiež nemajú čas na Ježišovo slovo a idú preč za svojimi obchodmi, za svojimi ženami, za svojimi cieľmi, ktoré sú, žiaľ, veľmi často cestou vedúcou do zatratenia, lebo ciele dosahujú v egoizme – v zameraní sa na seba a zlými prostriedkami, nehovoriac, že veľmi, veľmi často je zlý sám cieľ. A pritom na zmenu by stačilo tak málo – počuť Ježiša a jeho slovo, mať naozaj uši na počúvanie a pomôcť uskutočňovať Ježišovu prosbu posväť ich pravdou; tvoje slovo je pravda, nechaj sa posvätiť Bohom a jeho Duchom Lásky, aby svet naozaj mohol rásť v pravde, láske, milosrdenstve a pokoji. Aby sme mohli počuť, potrebujeme sa stíšiť.

Svetový deň spoločenských komunikačných prostriedkov uviedol do života Boží služobník Pavol VI. a každoročne k nemu vydával aj zvláštne posolstvo, ako odozvu na dokument Druhého vatikánskeho koncilu *Inter mirifica*, ktorý vyzdvihuje obdivuhodnosť vynálezov techniky pre komunikáciu. Tieto prostriedky majú slúžiť na zblížovanie človeka s človekom, ale žiaľ, veľmi často sme svedkami opaku. Preto aj Benedikt XVI. na tento rok dal svetu výzvu v posolstve pod názvom Ticho a slovo: cesta evanjelizácie. V úvode dokumentu pápež píše: „Chcel by som sa s vami podeliť o niekoľko myšlienok o aspekte ľudskeho procesu komunikácie, na ktorý sa občas zabúda, hoci je veľmi dôležitý, a ktorý, ako sa zdá, je zvlášť potrebné dnes si pripomenúť. Ide o vzťah medzi tichom a slovom: dva výrazy komunikácie, ktoré sa musia vyvážiť, nasledovať a dopĺňať na uskutočňovanie skutočného dialógu a hľbokej blízkosti medzi ľuďmi. Keď sa slovo a ticho vzájomne vylučujú, komunikácia sa zhoršuje alebo vytvára isté omráčenie, alebo vytvára atmosféru chladu. Nao-pak, v skutočnosti, keď sa vzájomne dopĺňajú, komunikácia získava hodnotu a význam. Ticho je neoddeliteľnou súčasťou komunikácie, a bez neho neexistujú slová bohaté na obsah. V tichu počúvame a spoznávame samých seba, rodí a prehľbuje sa myšlienka, chápeme s väčšou jasnosťou to, čo chceme povedať a to, čo očakávame od iných, rozhodujeme sa, ako sa vyjadriť. Mlčanie dovoľuje hovoriť inej osobe, vyjadriť samú seba, a nám neostať naviazaní bez možnosti konfrontácie, len na naše slová a naše predstavy. Tak sa otvára priestor pre vzájomné počúvanie sa a ľudský vzťah sa môže stať plnším. V tichu sa

napríklad zachytávajú autentickejšie momenty komunikácie medzi tými, ktorí sa milujú: gesto, výraz tváre a tela, ktoré sú prejavom osobnosti.

V tichu hovorí radosť, starosť, utrpenie, ktoré práve v ňom nachádzajú zvlášť intenzívnu formu vyjadrenia. Teda z mlčania pramení ešte väčšia potreba komunikácie, ktorá vyžaduje citlivosť a takú schopnosť načúvať, ktorá často zjavuje veľkosť a povahu jednotlivých vzťahov. Tam, kde sú správy a informácie v hojnosti, ticho sa stáva podstatným pri rozlíšení toho, čo je dôležité od toho, čo je bezpredmetné alebo vedľajšie.

V súčasnosti sa miestom otázok a odpovedí vždy viac a viac stáva internet. V spleťom a pestrofarebnom svete komunikácie však vyniká pozornosť mnohých zameraná na konečnú otázku ľudskej existencie: Kto som? Čo môžem vedieť? Čo mám robiť? V čo môžem dúfať? Je dôležité prijať ľudí, ktorí formulujú tieto otázky otvárajúc možnosť hlbokému dialógu prostredníctvom reči, konfrontáciou, ale aj prijímať výzvu na zamyslenie sa v tichu, ktoré môžu byť niekedy výrečnejšie ako onáhľaná odpoveď, a ktoré dovoľujú tomu, komu sa otázky kladú, hlbšie vstúpiť do seba samého a otvoriť sa tej ceste odpovede, ktorú Boh zapísal do srdca človeka.

... Človek sa nemôže uspokojiť s jednoduchou a tolerantnou výmenou skeptických názorov a životných skúseností: všetci sme tvorcovia pravdy... Je potrebné zväziť so záujmom rôzne formy internetových stránok, aplikácií a sociálnych sietí, ktoré môžu pomôcť modernému človekovi prežívať momenty reflexie a skutočnej otázky, ale aj nachádzať priestor ticha, príležitosti na modlitbu, meditáciu alebo Božie slovo. V krátkych správach, často nie dlhších ako biblický verš, možno vyjadriť hlboké myšlienky, ak nezabúdame pestovať svoje vlastné vnútro. Netreba sa čudovať, ak v rôznych náboženských tradíciách sú samota a ticho privilegované miesta na pomoc nášť samých seba, a tej pravdy, ktorá dáva zmysel všetkému. Boh v biblickom zjavení hovorí aj bez slov: Ako ukazuje Kristov kríž, Boh hovorí aj skrze jeho mlčanie. Božie mlčanie, skúsenosť vzdialenosti Všemohúceho a Otca je rozhodujúcou udalosťou na pozemskej ceste Božieho Syna, vteleného Slova (...) Božie mlčanie rozširuje svoje predchádzajúce slová. V týchto ponurých chvíľach on hovorí o tajomstve jeho mlčania. V tichosti kríža hovorí zhovorčivosť Božej lásky prežívanej až do úplného darovania sa. Po Kristovej smrti, zem zatíchla a na Bielu sobotu, keď kráľ spí a Boh v tele zaspal a zobudil tých, čo spali od vekov, zaznieva hlas Boha plný lásky k ľudstvu. Ak sa Boh prihovára človeku aj v tichu, rovnako aj človek objaví v tichu možnosť hovoriť s Bohom a o Bohu.

Potrebujeme to ticho, ktoré sa stáva kontempláciou, ktoré nás nechá vstúpiť do mlčania Boha a tak prísť k bodu, kde sa rodí Slovo, Slovo vykúpenia... Tiché rozjímanie nás ponára do zdroja Lásky, ktorá nás vedie k nášmu bližnému, aby sme cítili jeho bolesť a ponúkli Kristovo svetlo, jeho posolstvo života, jeho dokonaly dar lásky, ktorá spasí... plán spásy vrcholí v osobe

Ježiša Nazaretského, ktorý je sprostredkovateľom a naplnením celého Zjavenia. On nám umožnil spoznať pravú tvár Boha Otca a so svojím Krížom a Zmŕtvychvstaním nás vyviedol z hriechu a smrti k slobode Božích detí. Základná otázka o zmysle človeka spočíva v tajomstve Krista, v odpovedi schopnej dať pokoj nepokojnému ľudskému srdcu. Z toho tajomstva vzišlo poslanie Cirkvi, a toto Tajomstvo povzbudzuje kresťanov stať sa ohlasovateľmi nádeje a spásy, svedkami tej lásky, ktorá podporuje ľudskú dôstojnosť a buduje spravodlivosť a pokoj.“

Azda sme všetci zo slov pápeža pocítili naliehavú výzvu na ticho a počúvanie, na ticho a prijímanie slova života od toho, ktorý je večné Slovo a je cesta, pravda a život. Azda sme počuli všetci naliehavú výzvu, aby sme aj v čase internetu počuli jasný hlas pravdy Boha a nedávali priestor ľži a podvodu. Pápež nás nevolá opustiť vedu a vynálezy, modernosť a možnosti, ale správne využívať tieto obdivuhodné vynálezy, ako ich nazval Druhý vatikánsky koncil pred päťdesiatimi rokmi, ale volá nás k tomu, aby sme ich pomocou lepšie počuli Slovo a lepšie uskutočňovali jeho požiadavky v evanjelizácii súčasného sveta. Aby sme aj prostredníctvom médií boli posväcovaní pravdou.

Benedikt XVI. nás volá podporovať kultúru rešpektovania, dialógu a priateľstva. Zaznieva jasné „nie“ tým, ktorí v digitálnom svete technológií a internetu nachádzajú nenávisť a intoleranciu, alebo ho používajú na ničenie krásy a intimity ľudskej sexuality, na zneužívanie slabých a bezbranných. Svätý Otec vyzdvihuje tie digitálne siete, ktoré sa usilujú šíriť ľudskú solidaritu, pokoj, spravodlivosť a ľudské práva a dodáva: „Bolo by veľkou škodou pre budúcnosť ľudstva, ak by nové komunikačné nástroje, ktoré umožňujú šíriť informácie a vedomosti takým rapidným a účinným spôsobom, neboli prístupné. Potrebujeme, aby v sme digitálnom prostredí svedčili a usilovali sa šíriť slová evanjelia. Cirkvi nás ústami Petra volá vydávať svedectvo založené na odvahe, rozhodnutí popasovať sa s nepravdou a zjavovať pravdu napriek tomu, že sme vystavení tlakom zvlášť zo strany médií, ktoré sú v rukách mocných a nie vždy čestných ľudí, najmä tých čo stoja dnes za najsilnejším médiom, ktoré sa volá jednoducho bulvár. Tam často nerešpektujú zásadne normy života, morálky, etiky a náboženstva a pomocou médií chcú ovládnuť ľudí, ktorí majú potom často na svedomí útek človeka nielen od slova voľba, voľby, ale aj od jeho uskutočňovania. Preto je veľmi dôležité vedieť správne narábať s médiami.

Celkom isto si môžeme povedať, že ak Boh do nášho života dal možnosť voľby, dal nám do rúk zodpovednosť za náš život. Zodpovedný človek sa vie riadiť príkladom spoločenstva Božieho ľudu prvotnej Cirkvi a neuteká pred zodpovednosťou za život a jeho kvalitu, ale modliac sa pracuje na spoločnom dobre. Preto potrebujeme aj stíšenie, aby sme vedeli odmietat bulvár ako nástroj šírenia nepokojov, rozbitia vzťahov, potrebujem tie média, ktoré pomáhajú formovať.

Daniel Dian

Svätý Pavol, učiteľ vo viere a pravde

Stretnutia nad Božím slovom formou Lectio divina uzavrel otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský témou svätý Pavol, učiteľ vo viere a pravde (Gal 2, 11 – 21). Celý tento školský rok bol venovaný duchovnej príprave na jubileum misie svätých Cyrila a Metoda tým, že sme sa hlbšie zamýšľali nad piatimi osobnosťami Nového a piatimi osobnosťami Starého zákona.

„Pretvorenie Antiky na kresťanskú formu myslenia a života je najväčšia udalosť v dejinách ľudského ducha“ napísal Dr. Jozef Holzner vo svojej knihe *Svätý Pavol* v štyridsiatych rokoch minulého storočia (z nej aj ďalej citujem). Do toho obdobia zapadá účinkovanie svätých Petra a Pavla. Svätý Peter pôsobil medzi židmi, ktorých mal priviesť ku Kristovi. Svätý Pavol, pôvodne neveriaci a prenasledovateľ Krista, zažil na ceste do Damasku náhle obrátenie, keď sa mu zjavil zmŕtvychvstalý Ježiš, ktorý mu odhalil pravdu kresťanskej viery a zároveň mu oznámil jeho zvláštne poslanie: byť apoštolom pohanov. Od tej chvíle venoval Pavol celý svoj život službe Kristovi, ktorý sa ho *zmocnil*. Tak raz, túlajúc sa po Aténach, objavil popri množstve sôch rôznych bohov, ktorých antický svet vyznával, kostolík s oltárom alebo votívnym kameňom s nápisom: *Neznámemu bohu*. Jednoduchý ľud chápal množstvo bohov doslovne, filozofi však videli v nich len básnické znázornenia, symboly, rozmanité hľadiská a prívlastky jediného božstva. Gréci boli teda veľmi blízko ku kresťanskej pravde. Vo svojom heroickom období verili v nadprirodzené účinkovanie božstva a silou tejto viery vykonali činy, na ktoré svet nikdy nezabudne. Za Pavlových čias bol však už hviezdny čas Atén na úpadku. *Grécky génius zložil krídla a nebol schopný na nový vzlet. Mladé kresťanstvo bezstarostne mohlo prekročiť ponad túto plytkosť myslenia*, napísal Holzner. Pavol mal ideál, zo živých ľudí stvárniť kresťanov, z chladných egoistov vytvoriť teplo citiacich ľudí, stvárniť v ich duši Krista. Podujal sa na túto veľmi ťažkú úlohu. Napriek pôsobivej reči v aténskom aeropágu a niekoľkým prívržencom, ktorých tam získal, Atény boli jedným z posledných miest, ktoré sa obrátili. Boli poslednou hradbou pohanskej filozofie proti kresťanstvu. Pavol cítil, že toto mesto pyšné na vzdelanosť a rasu sa nemôže stať oporným bodom univerzálneho ducha kresťanstva. Rozhodol sa preto pokračovať vo svojich misijných cestách v menších mestách a obciach.

Svätého Pavla poznáme lepšie ako ktorúkoľvek inú osobnosť Nového zákona z jeho listov a zo Skutkov apoštolov. Jeho pastierske listy svedčia o Pavlovej osobnosti. Je to nadšenec, duša plná ohňa, bezvýhradne sa oddávajúca ideálu. Štrnásť rokov po svojom obrátení vstupuje do Jeruzalema na apoštolský koncil, ktorý čiastočne pod jeho vplyvom uznal za správne, že židovský zákon neviaže kresťanov obrátených z pohanstva. Zároveň koncil úradne uznal jeho misiu ako apoštola pohanov a on sa vydal na ďalšie apoštolské cesty.

Témou tejto prednášky bol spor medzi Petrom a Pavlom o dodržiavanie Zákona. Pavol zistil, že pohania sú duchovne pripravení prijať Krista, ale nie obriezku a bezvýhradne všetky Mojžišove predpisy. Pochopil, že všetci ľudia sú hriešni, že nikto ich nemôže očistiť. Zákon je neschopný urobiť človeka spravodlivým, to môže urobiť len účinok Kristovej smrti, ktorý sa dá prijať iba vierou. Boh dáva vinníkom veľký dar vďaka vykupiteľskému dielu Ježiša Krista. Človek však musí uveriť, že tento dar dostáva zadarmo. Následne je povolaný aby aj on konal dobro nezištne.

Kristus je zjednocujúci princíp, je dostupný každému z nás, ak dovolíme, aby sa nás dotkol, a ak úprimne prežijeme jeho odpúšťajúcu lásku. Potom nás bude Kristova láska poháňať a v jej svetle bude rásť naša vierou. Vo svetle Kristovej lásky budeme vidieť veci podobne ako on, teda, budeme mať väčší zmysel pre pravdu. Spolu so svätým Pavlom budeme môcť vysloviť slová: *Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus. Nepohrdam Božou milosťou, lebo ak je spravodlivosť skrze zákon, potom Kristus nadarmo zo mrel.*

Táňa Hrašková

Farská knižnica informuje

Dovolenkové obdobie je v plnom prúde, konečne máme viac času na oddych, doprajeme si viac ticha a samoty, a azda si nájdeme priestor aj na modlitbu a na kvalitné duchovné čítanie. Naša farská knižnica ponúka široký výber kvalitnej literatúry, medzi ktorou nechýbajú ani najnovšie novinky z našich vydavateľstiev. Ponúkam a odporúčam ešte tlačiarenskou farbou voňajúcu publikáciu: **Peter Seewald, Ježiš Kristus – biograf**ia v preklade PhDr. Blažej Beláka (vydal Spolok svätého Vojtecha, Vojtech – spol. s r. o., Trnava, 2012, 559 s.).

Autorom je známy nemecký náboženský spisovateľ, pôvodne novinár, ktorého známe rozhovory s kardinálom Ratzingerom a terajším pápežom Benediktom XVI. priblížili duchovnú a filozofickú hĺbku tejto osobnosti sekulárnemu svetu.

V tejto publikácii si kladie ešte väčší cieľ – spoznať a sprístupniť život a učenie Ježiša Krista. Na prvý pohľad vás napadne to, čo aj mňa: odvaha a asi aj zbytočná námaha, veď už všetko bolo napísané. Autor sa však prekvapujúcim štýlom snaží zosumarizovať všetky dostupné historické, náboženské a filozofické skutočnosti a prerozprávať ich modernou rečou ľuďom 21. storočia. Pri svojej práci vzdáva hold evanjelistom a autorom spisov Nového zákona a priznáva, že jeho práci chýba to, čo jej on nemôže dať – inšpiráciu Svätým Duchom.

Autor si zvolil za kulisy rozprávania o Ježišovi dnešný Izrael a Palestínu, a tak sa v texte prelína súčasnosť s reálnou minulosťou. Bohaté autorove vedomosti a zozbierané skutočnosti o Ježišovi nám po-

núka v sviežom kontexte s každodennými realiami pobytu vo Svätej Zemi. Sme úplne vtiahnutí do deja, takmer cítime na svojej tvári povievanie vetra na brehu Genezaretského jazera, kde bol autor ubytovaný. Každá strana knihy je nabitá množstvom informácií, ktoré sa vzájomne zlievajú a vytvárajú duchovný a historický obraz Ježiša. Publikácia je formálne rozdelená na štyri časti a epilóg je venovaný faktografickým zdrojom a celkovému zhrnutiu. V závere sú pre lepšiu ilustráciu pripojené dve mapky (nie v najlepšej kvalite) a zoznam literatúry, z ktorej autor čerpal alebo hľadal inšpiráciu.

Vieme, že najlepším zdrojom informácií o Ježišovi je Sväté pismo, ale nebráňme sa rozširovať si svoje vedomosti a informácie aj z moderných zdrojov. Jedným z nich je aj táto kniha. Jej štýl je rozhodne veľmi zaujímavý a množstvo nových informácií integrovaných do pár sto strán rozhodne stojí za ten čas a námahu, ktorý venujeme jej prečítaniu. Kniha má spád a nebude vás nudiť ani vtedy, keď ju len hocikde náhodne otvoríte a dovoľíte, aby vás dej vtiahol do diania v Ježišových časoch. Nech nikoho neodradí ani hrúbka ani formát, aj keď nie sú zanedbateľné, no je nemožné písať o Ježišovi krátko a málo, keď autor chce opísať všetko dostupné. Aj tak však ešte ostáva čas a priestor na vnútorné spracovanie informácií a ich transformáciu do každodenného duchovného života.

Monika Šandorová

(Dokončenie zo s. 1 – Svätý Gorazd)

*Tak zo zeme našej vyrástol
prvý kvet posvätej apoštolskej štepnice,
Gorazd, muž slobodný zo vznešeného
domáceho
veľmožského rodu,
obdarený duchom nevšedným,
vynikajúci mravnou výškou,
znalý mnohých jazykov
z okolia starodávnej Nitry pochádzajúci,
ktorého Metod za nástupcu svojho
dokonale pripravoval
a obzvlášť miloval.*

*Svätý Gorazd,
naš prvý svätec,
i prvý náš spisovateľ – kňaz.
Ako nedobytná hora
chráni nás, ustavične volá:
chráňte si vzkriesenú svoju slobodu,
nech bezuzdnosť nespáli vám dušu národa!*

Svetoslav Veigl: Svätý Gorazd (Anton Bagin, Život Gorazda, Vydavateľstvo Matice slovenskej, Martin 1992)

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
 - **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.
- Počas školského roka:
sv. omša pre mládež utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatkovom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

7. 7. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 21. 7. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevy a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA JÚL

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby každý človek mal bezpečné a spoľahlivé pracovné.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby kresťanskí dobrovoľníci na misijných územiach svedčili o Kristovej láske.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby náš národ zjednocovalo dedičstvo vierozvestov svätých Cyrila a Metoda a ich žiakov.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 7. Návšteva Panny Márie

3. 7. Sv. Tomáša, apoštola

5. 7. Sv. Cyrila a Metoda, slovanských vierozvestov, spolupatrónov Európy

11. 7. Sv. Benedikta, opáta, patróna Európy

16. 7. Panny Márie Karmelskej

17. 7. Sv. Andreja-Svorada a Benedikta, pustovníkov

23. 7. Sv. Brigity, rehoľníčky, spolupatrónky Európy

25. 7. Sv. Jakuba, apoštola

26. 7. Sv. Joachima a Anny, rodičov Panny Márie (toho roku sa neslávi)

27. 7. Sv. Gorazda, žiaka sv. Cyrila a Metoda

OZNAMUJEME

- na **sviatok** našich vierozvestov **svätých Cyrila a Metoda** vo štvrtok 5. 7. budú v našom kostole sväté omše o **6,00, 7,30, 9,00, 16,30 a 18,00 h**;
- **omšové úmysly** (intencie) na mesiac **august** sa budú zapisovať v Krstnej kaplnke v **pondelok 9. júla od 16,00 h**;
- počas **letných prázdnin** od 2. 7. do 31. 8. v **našom kostole sväté omše o 18,00 h vo všedné dni okrem soboty nebudú bývať**. Popoludní bude len **svätá omša o 16,30 h**.
- **psychologická pomoc:** pre dospelých a seniorov v pondelok 12,00 – 13,00 h, pre deti v utorok 17,00 – 18,00 h; pre mladých dospelých vo štvrtok 18,00 – 19,00 h;
- **výučba práce s počítačom** v utorok 16,30 – 18,00 h, v stredu 17,30 – 19,00 h. Treba sa prihlásiť na adrese charita.blumental@gmail.com; tel. č. 0949 461 361;
- **finančné poradenstvo:** v pondelok 16,30 h. Treba sa objednať na tel. č. 0905 149 730.

Všetky poskytované služby sú **bezplatné**.

POĎAKOVANIE

Milí Blumentálci, dovoľte mi srdečne poďakovať za Vaše modlitby, gratulácie, pekné blahoželanie publikované v Katolíckych novinách a ďalšie prejavy pozornosti, ktorými ste ma zahrnuli v mesiaci jún pri oslave môjho životného jubilea. Nech Vás Pán požehnáva za všetky prejavy priazne, ktorú ste mi preukázali. Prosím, aby ste ma aj naďalej sprevádzali svojimi modlitbami. Ani ja nezapúšťam na Vás.

Branislav Čaniga, Váš duchovný správca

(Dokončenie zo s. 1)

že bratia zo Solúna našli dobrú pôdu v srdciach tunajších ľudí. Na adresu nášho národa zvyknú niektorí hovoriť pohrdavo, raz som dokonca zaregistroval výčitku, že Slováci sú ešte stále veľmi „pobožní“. Kiež by to bola pravda, aby v našom národe panovala úprimná odanosť Bohu, aby sme sa ubránili degenerácii ducha. Tak ako iné národy, aj my máme svoje tienisté, aj dobré stránky. Ak v týchto dňoch častejšie než inokedy budeme počuť o cyrilo-metodskom dedičstve, kiežby nielen viera našich predkov, ale aj náš osobný vzťah k Bohu a Cirkvi kultivoval ducha nášho národa a udržiaval zdravú morálku! Nech krása vlasti, v ktorej žijeme, naplní naše srdcia krásou ducha vďaka viere, ktorú nám priniesli svätí Cyril a Metod.

S prianím požehnaného leta

Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár